

N I E U W S B R I E F september 2017

Inhoud:

blz 1 De metselschool

blz 2 Vertrek kloosterzusters Leeuwen

blz 3 Boven-Leeuwense burgemeesters

blz 4 Activiteiten Heemkundevereniging

De metselschool

Rechts van meubelfabriek Goretti was de metselschool

Rond 1950 kwamen de eerste jongens, die uitgezonden waren naar Nederlands-Indië, terug in Nederland. Hoewel de baas waar ze voordien werkten verplicht was de werknemers terug in dienst te nemen, gebeurde dat lang niet altijd.

Veel jonge mannen hadden voor ze naar Indië gingen geen vast beroep.

De Tweede Wereldoorlog was net voorbij en van een beroep leren was niet veel terecht gekomen.

Een aantal ging na de lagere school werken bij een boer, fruitbedrijf of meubelfabriek.

Nederland moest weer opgebouwd worden na de oorlog, dus in de bouw was werk genoeg.

Er was een tekort aan metselaars, timmerlieden, stucadoors en schilders.

De minister van economische zaken pleitte voor omscholing en naar aanleiding hiervan werden op 30 plaatsen in Nederland z.g.rijkswerkplaatsen gerealiseerd.

Tussen Boven- en Beneden-Leeuwen werd een metselschool voor volwassenen opgericht.

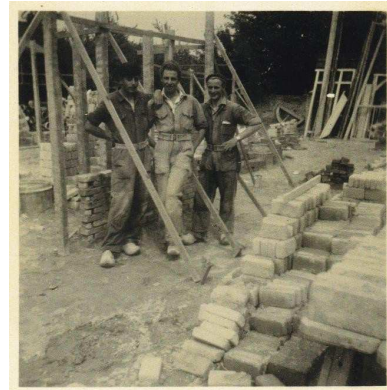
Op een stuk weiland aan de Veesteeg, naast de meubelfabriek van Goretti, kwam een halfronde loods, z.g. romney loods, voor opslag van materialen, enz.

Dhr. Busser, uit afkomstig Nijmegen, werd directeur.

Een zekere meneer Peters, ook uit Nijmegen, was metselleraar. Men leerde er profielstellen, werken met schietlood en waterpas, alle soorten metselverbanden, kennis van steensoorten, enz.

Ook tegelzetten en timmeren kon men er leren.

In de loods was een kantoortje en een theorielokaal. Gradus van Lent, wonende op de Bikkelen, was conciërge en materiaalman. De opleiding duurde 3 tot 6 maanden,

daarna volgde een praktijkgedeelte bij een aannemer.

Er was een raad van toezicht en regelmatig kwam een controleur op een fiets met hulpmotortje langs, die toezicht hield op de vorderingen en de examens van de leerlingen.

De school heeft ongeveer 10 jaar bestaan.

*V.l.n.r. Jan Sas, Wim Piket,
en Johan Dekkers.*

Jan Sas bij zijn zelf gebouwd muurtje.

Vertrek kloosterzusters uit Boven-Leeuwen

Vanaf 1874 tot begin 1964, dus ongeveer negentig jaren, stonden op de grens van Boven-Leeuwen en Beneden-Leeuwen, nabij de Waalbandijk, een groot klooster, verzorgingshuis, een rectoraat, een lagere school en een kook- en naaischool.

Helaas maakte een fatale brand op 21 januari 1964 een einde aan het bestaan van dit fraaie gebouwencomplex.

De aldaar verzorgde ouderen zouden later in een nieuw verzorgingshuis 'De Hey-Acker' onderdak vinden. Dit gebouw verrees in het centrum van Beneden-Leeuwen aan de Rozenstraat.

De religieuzen, die dus ook met de ouderenzorg waren belast, trokken zich terug en de gemeente Wamel kocht het braakliggende perceel ten behoeve van industrie-uitbreiding. Naast de verzorging van ouderen en het geven van allerlei vormen van onderwijs, hielden de zusters Franciscanessen van Oirschot er in Boven-Leeuwen ook een boerderij op na. Er waren varkens voor de consumptie en een behoorlijk stuk teelland, maar ook melkvee ontbrak niet.

In januari 1965 vertrokken de zusters uit Boven-Leeuwen, omdat na de catastrofale brand in 1964 hun werk in klooster, bejaardenhuis en onderwijsinstellingen onmogelijk was geworden.

Omdat ook de agrarische activiteiten werden beëindigd moesten de koeien vertrekken.

Bij die gelegenheid werd een foto gemaakt en van links naar rechts zien wij Gradus van Os, destijds wonende aan de Florastraat in Boven-Leeuwen, intussen overleden.

Achter de koeien staat Jan van de Geijn, die destijds in het bejaardentehuis 'St. Joseph' was opgenomen.

In het midden wijst Jan van den

Hurk naar de koeien. Jan, eveneens een Boven-Leeuwenaar, was een vaste kracht bij de zusters. Hij trouwde met Sjaan van Emmerloot uit Boven-Leeuwen en vestigde zich aan de Tulpstraat in Beneden-Leeuwen. Jan van den Hurk is overleden.

Gradus van Os, Jan van de Geijn en Jan van den Hurk waren trouwe werkkrachten voor 'St. Joseph' en sprongen altijd in de bres wanneer er extra werk op de zusters afkwam of allerlei klussen moesten worden geklaard.

De twee zusters zijn (van links naar rechts) zuster Vivalda (moeder-overste) en zuster Oda, die op 2 mei 1993 in Gemert stierf.

Zuster Oda heeft jarenlang heel veel en verdienstelijk werk verzet in het onderwijs en had allerlei verantwoordelijke taken in huize 'St. Joseph'.

Boven-Leeuwense burgemeesters

*woonhuis
familie van Elk
aan de Waalbandijk
te Boven-Leeuwen*

Gemeente Bemmell
Burgemeester Wilhelmus van Elk
Benoemd 1940 – 1965.

Wilhelmus van Elk, Wim, werd op 5 mei 1900 in het Maas en Waalse plaatsje Leeuwen geboren als derde zoon in een gezin van vijf jongens en twee meisjes.

Zijn ouders, Johannes van Elk en Wilhelmina Herckenrath, hadden een boerderij in Boven-Leeuwen aan de Waalbandijk, nummer 43.

Op de lagere school was hij een goede leerling die al snel aan zijn vader liet weten dat het boerenvak niet aan hem was besteed. Omdat er al twee oudere broers op de boerderij werkten ging Wim naar een internaat bij de paters in Megen, waar katholieke knapen uit het hele land voor hun opleiding naar toe gingen.

Op 15-jarige leeftijd begon hij aan zijn ambtelijke carrière als volontair op het gemeentehuis in Druten. Werken en studeren, dat was zijn tijdsbesteding en dat is eigenlijk altijd zo gebleven. Hij behaalde met avondstudies de diploma's Gemeenteadministratie I en II, de MO-akte Staatsinrichting en het diploma Sociologie.

Met al die kennis op zak was hij inmiddels gemeentesecretaris geworden in Ewijk (1923) en daarmee de jongste gemeentesecretaris in ons land. Daarna volgde de functie van gemeentesecretaris in Voorhout en op 15 februari 1936 werd hij burgemeester/secretaris van de gemeente Westervoort. Hij werd daar benoemd vanwege zijn grote kennis van de gemeenteadministratie, waarover hij al veel had gepubliceerd en die hij ook als opleider van de Nederlandse Vereniging voor Gemeentebelangen doorgaf aan jonge ambtenaren.

Toen zijn neef Arnoud Herckenrath, de toenmalig burgemeester van de gemeente Bemmell, plotseling overleed werd Wim van Elk op 1 april 1940 tot zijn opvolger benoemd.

Zoals vermeld was hij afkomstig van de boerderij en begunstigd met een goed verstand.

Hij schreef boeken en publicaties en gaf les op z'n eigen vakgebied, was diep gelovig en had het hart op de juiste plaats.

In 1943 werd hem gevraagd om arbeidskrachten te leveren voor de oorlogsindustrie.

Wim van Elk heeft toen met een aantal collega's besloten om die arbeidsinzet te boycotten.

De gegevens van 18- tot 23-jarige inwoners werden niet meer doorgespeeld aan de bezetter en niemand mocht meer in het bevolkingsregister neuzen.

Het gezin Van Elk in 1908.

Toen de bevelen en dictaten van de Duitsers in de nazomer van 1944 voor de burgemeester onaanvaardbaar werden en hij weigerde om die uit te voeren, moest hij met zijn hele gezin tijdelijk onderduiken. Hij keerde pas weer terug toen de geallieerden de operatie 'Market Garden' hadden ingezet.

Hij bleef burgemeester van Bemmell tot 1965.

Wim van Elk had nog een broer, Antoon van Elk.

Deze was burgemeester van Bergharen van 1946-1971. Hij was tevens burgemeester van Horsen.

Weet u wie deze vrouw is?

Reacties naar telefoon 593711.

Activiteiten Heemkundevereniging

De presentatie van foto's van huizen, boerderijen, kerken in april in Boven-Leeuwen, na de jaarlijkse ledenvergadering, werd redelijk goed bezocht.

Bij het verpleeghuis was een activiteitenmiddag, georganiseerd door vrienden van Elisabeth. Onze vereniging was vertegenwoordigd met oude foto's van verdwenen gebouwen van Lauwe.

Wim Daanen, lid van onze vereniging, heeft een fotoboekje uitgebracht over Oud Maasbommel; het is te bestellen via email wj.daanen@gmail.com

Historisch museum

We hebben medewerking verleend aan de expositie over de tram en aan de expositie, die nu nog loopt, over muziek uit de jaren 60 en 70.

Onze vrijwilligers zijn:

Jo van Vlaanderen, Tilly Adams, Gerard Herregraven, Jo de Groot, Koos Gremmen, Ab van Eck, Maya van Os, Harrie van Vlaanderen en Rien van Rossum.

Heeft u historisch materiaal, zoals foto's, oude kranten, boeken, documenten, verhalen en bidprentjes? Wij kunnen die altijd gebruiken. U kunt het afgeven iedere 4e woensdag van de maand in ons lokaal, Brouwersstraat 7a tussen 2 en 4 uur of tel. 591184.

Sponsor:

Bankrekening: NL10RABO 014.95.51.274

Secretariaat: Korenbloemstraat 53,

6657 BA Boven-Leeuwen

Telefoon: 0487-593647

Email: TonvanKruijsbergen@gmail.com

Kamer van Koophandel nr. 30 26 09 37

website: www.Heemkundeverenigingleeuwen.nl

Bestuur en redactie:

- **Jan van Gelder, voorzitter**
- **Ton van Kruijsbergen, secretaris**
- **Cees van den Akker, penningmeester**
- **Theo Huisman, bestuurslid**
- **Gerard Kouwenberg, webmaster**
- **Maya van Os, correctrice**